

V.

Мъртвостъ-та на Гръцко-Римски-тъ идеи най-добръ се огледва въ борба-та на идолопоклонство-то (езичество) съ християнство-то. Мнозина отъ императори-тъ гледали на християни-тъ като на нѣкоя опасна политическа партия и мѣчили се да ги заплашатъ съ гонения. Ала тѣзи гонения недостигнали своята цѣль; и освенъ дѣто не достигнали цѣль-та си, ами оште тѣ станали за християни-тъ добръ случай явно да покажатъ свое-то възвишено и непоколебимо юначество, съ което обикновенно тѣ отивали на мѣки и на смъртъ заради свое-то най-свето и най-искрено убѣждение. Примѣра на мѣченици-тъ и тѣхна-та неустрашимостъ и отважностъ силно дѣйствували на народа; тѣзи примѣри освѣжавали увлашени-тъ, затѣпени-тъ и изпребити-тъ, отъ дълготрайно-то очистение на римския животъ хора и пробуждали въ тѣхъ най-добри-тъ човѣшки осѣщания — и то таквизи осѣщания, за които човѣкъ никакъ не знаялъ че ги има въ себе-си; които дремали въ него отъ само-то му раждане и които, като излѣзли на видѣло, стрѣснали изненадѣжби и самага него съ своя-та невидима, а между туй съвсѣмъ позната и врождена красота. За това послѣдния робъ, както и омазания и одърпанія безкѣштникъ, за да би само еднажъ въ живота си съ неуплашено лице да излѣзе предъ Диктора, предъ претора и предъ джелатина, роба и безкѣштника мѣжали съ горда радостъ да вървятъ на смъртъ, като